

‘Veilig weg bij mijn man’

De predikant weet meer ...

Deze casus leg ik voor, omdat ik ervoer dat het inbrengen van de mening die ik over deze zaak had, indien ernaar gevraagd werd, schade zou toebrengen aan de vertrouwensrelatie die er op dat moment met de betrokkene was. Ik vroeg mij af of het de betrokkene zou helpen als ik daadwerkelijk mijn mening zou geven.

Situatie

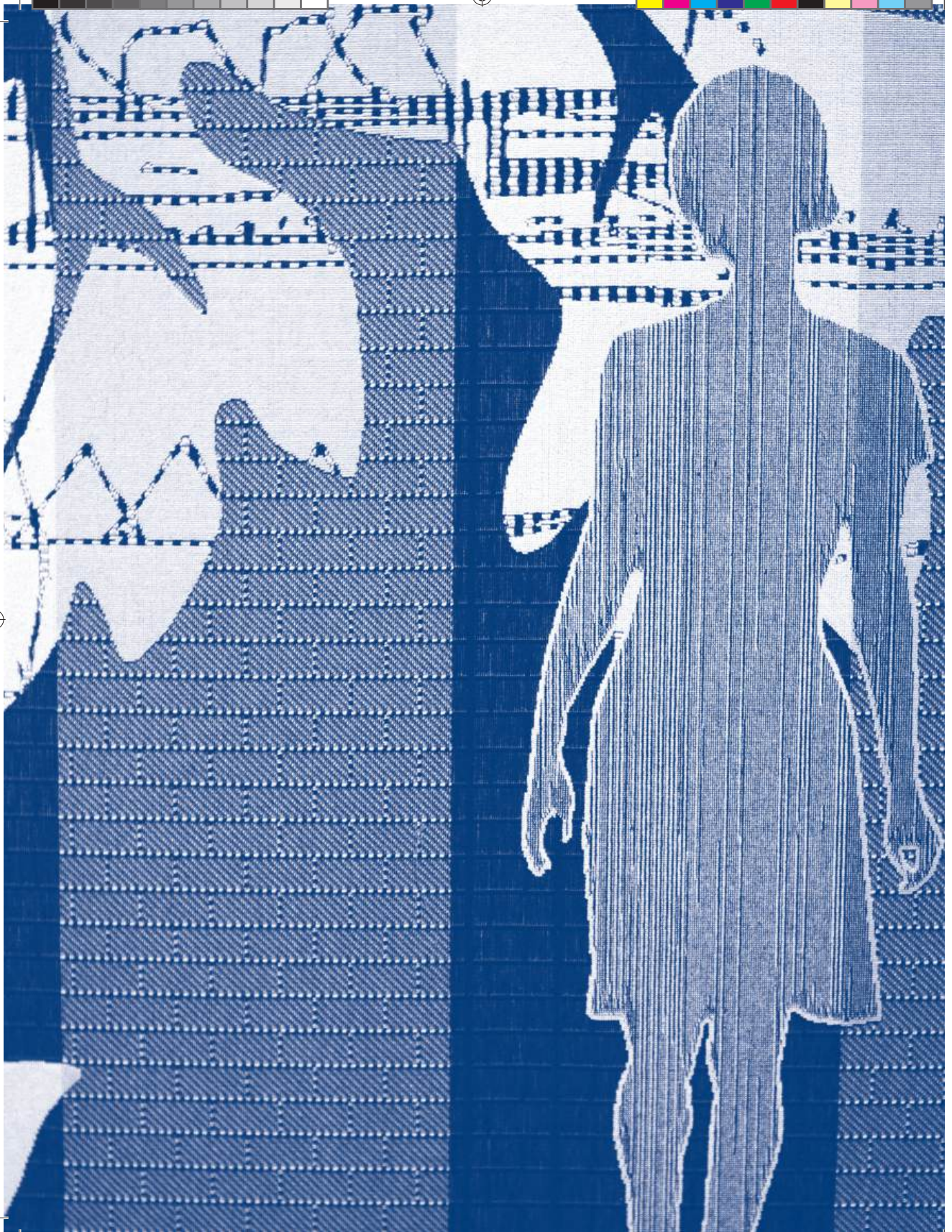
Betrokkene heeft al jaren een slecht huwelijk, waar ze steeds meer aan onderdoor gaat. Lang heeft ze voor de kinderen bij haar man willen blijven, maar ze heeft daar steeds meer moeite mee. Ook haar kinderen, vooral haar oudste dochter, lijden onder het huwelijk. Beide kinderen zijn erg op betrokkene gericht. Zij is degene die thuis de verantwoordelijkheden draagt. Haar man onttrekt zich daaraan, bemoeit zich weinig met de kinderen en ontsteekt in boze driftbuien wanneer het hem uitkomt. Betrokkene voelt zich alleen gelaten en

het kost haar steeds meer moeite om de schijn op te houden.

Wanneer een man vanuit de kerkgemeenschap haar belangstellend vraagt of het wel goed met haar gaat (hij is nieuw in de gemeente, bezoekt sinds kort de kerkdiensten en het valt hem op dat ze er moe uitziet), is ze ontroerd dat iemand haar zorgen ziet. De twee trekken steeds meer samen op en betrekken daarbij ook de kinderen. Betrokkene vindt het fijn dat er iemand is die ‘gewone’ dingen zoals een boswandeling met haar en de kinderen wil doen. Er ontstaat steeds meer vriendschap en genegenheid en ze realiseert zich dat ze verliefd is. Dit blijkt wederzijds en na een paar maanden vertelt betrokkene haar man dat ze van hem wil scheiden en bij de andere man gaat inwonen. Ze laat de kinderen de keuze, maar weet dat die haar toch wel zullen volgen.

In het gesprek dat ik met betrokkene heb, vertelt ze dat ze nooit de moed had om haar man te verlaten. Want hoe moest ze het redden

in haar eentje? Dat er nu een andere man is op wie ze kan vertrouwen, geeft haar een veilig gevoel. Ze is zich er wel van bewust dat haar omgeving vindt dat het veel te snel gaat. Maar moet ze dan eerst op zichzelf gaan wonen en alles eens rustig overdenken? Ze kiest liever voor de veilige weg en ze vraagt mij hoe ik daarover denk.

Vanuit de kerkgemeenschap wordt verschillend op de keuze van betrokkene gereageerd. Een ouder echtpaar heeft erg veel moeite met haar beslissing om te scheiden en direct bij een andere man in te trekken. Andere gemeenteleden wisten van de huwelijksproblemen en vinden het bewonderenswaardig dat betrokkene het nog zo lang met haar man heeft uitgehouden. De burens kijken er niet van op. 'Er waren al jarenlang problemen daar', zeggen ze en laten zich verder niet uit over haar keuze.

Als predikant heb ik al een aantal gesprekken met betrokkene gevoerd tijdens haar huwelijk. Ook ik zie dat het voor haar niet meer vol te houden is. Tegelijkertijd heb ik ook gesprekken gehad met haar nieuwe vriend, die in een moeilijke fase van zijn leven zit. Hij geeft aan dat hij betrokkene en haar kinderen wil helpen, maar vertelt mij ook dat hij niet weet of hij een nieuwe relatie ziet zitten.

Ik beschouw het als probleem dat betrokkene niet uit liefde aan een nieuwe relatie begint, om

< *'Inside outside', Petra Blaisse en Marieke van den Heuvel, damast, 2012, Stedelijk Museum, Amsterdam*

samen met deze andere man een toekomst op te bouwen, maar uit veiligheidsoverwegingen. 'Gebruikt' ze haar nieuwe vriend niet?

Betrokkene

De betrokkene is een vrouw van ongeveer 45 jaar. Aan haar uiterlijk is te zien dat ze zorgen heeft. Ze maakt een kwetsbare en tegelijk strijdbare indruk. Kwetsbaar omdat ze niet voor zichzelf lijkt op te komen, strijdbaar voor haar dochters. Na jaren thuis te zijn geweest, is ze weer twintig tot dertig uur per week gaan werken. Dat doet haar goed. Ze heeft geen fijne jeugd gehad, waarvoor ze in therapie is geweest. Ze heeft de behoefte haar verhaal kwijt te kunnen. Ze is jaren erg betrokken geweest bij de gemeente. Op het moment van scheiden is zij dat nog steeds.

Belangen

Betrokkene: haar belang is een veilige omgeving te vinden, weg van haar man.

Nieuwe vriend: zijn belang is uit te vinden met wie hij zijn toekomst wil delen (hij heeft ook met een andere vrouw dusdanig contact dat dit wat zou kunnen worden); tegelijkertijd trekt hij zich het lot van betrokkene aan.

Predikant: bezoekt zowel betrokkene als nieuwe vriend apart en vindt het van belang beide personen een luisterend oor te bieden in het zoekproces waarin ze zich bevinden. Vraagt zich daarnaast af of een adviserende rol van belang is. Predikant wil betrokkene, wetende van de twijfels van de nieuwe vriend, het volgende advies geven: ga eerst op jezelf wonen en stort je niet in een nieuwe relatie.

Ex-man: zijn belang is zijn vrouw het zo

moeilijk mogelijk te maken met de scheiding en de buitenwereld ervan te overtuigen dat hij het slachtoffer is in deze zaak. Hij heeft geen contact met de predikant over de scheiding, omdat hij zich ten tijde van de scheiding laat overschrijven naar een ander kerkgenootschap.

Proces van begeleiding

Ik heb na een gesprek met betrokkene een nieuwe afspraak gemaakt voor enkele weken later. Hierna heb ik, met tussenpozen van een paar weken, nog een aantal keer met haar gesproken. De ontwikkelingen zijn heel snel gegaan met een flits scheiding en veel ruzie tussen de echtelieden als gevolg. De kinderen hebben hierbij hulp vanuit school gekregen en de oudste dochter ontving begeleiding van een psycholoog. In de gesprekken die ik hierna met betrokkene had, luisterde ik voornamelijk. Ze vond het fijn dat ze een vertrouwenspersoon had bij wie ze al haar gevoelens en ervaringen kwijt kon.

Terugkijkend vraag ik mij af of het advies dat ik had willen geven, zin zou hebben gehad. De betrokkene was er op dat moment niet aan toe om dat aan te horen. Tegelijkertijd zie ik mijn 'angst' gedeeltelijk uitkomen, namelijk dat de relatie tussen de betrokkene en de nieuwe vriend niet lekker loopt, omdat ze door alle problemen rondom de scheiding niet aan elkaar toekomen.

Korte tijd later heb ik met de nieuwe vriend een gesprek, waarin hij advies vraagt en ik benadruk dat hij zichzelf de tijd moet geven om te ontdekken met wie hij zijn leven in de toekomst wil delen. Hierna heb ik hem niet meer gesproken.

Persoonlijke moeite

Het lastige van deze situatie is dat ik zelf niet de keuzes zou hebben gemaakt die betrokkene heeft gemaakt. Dat maakt het soms moeilijk om je in te leven in iemands verhaal. Dat betrokkene graag de 'veilige' weg wilde kiezen door bij een andere man te gaan wonen, zag ik juist als een gevaarlijke weg. Ik merkte dat ik het moeilijk vond dit duidelijk aan betrokkene te verwoorden. Ik was bang de vertrouwensrelatie te beschadigen.

Op den duur, toen duidelijk werd dat tussen de betrokkene en de nieuwe vriend ook niet alles even gemakkelijk liep, de echtscheiding veel problemen met zich meebracht en de twee dochters ook veel aandacht van mij vroegen, merkte ik dat ik er steeds meer moeite mee had om een luisterend oor te zijn voor het gezin. Ik houd daarom nu bewust wat afstand en spreek duidelijk met betrokkene af dat ik om de zoveel weken een uur de tijd voor haar heb. Voor de kinderen heb ik psychologische hulp geadviseerd.

Daarnaast heb ik vervelend contact gehad met de ex-man over een ander punt. Hij was zeer dwingend en grof in de communicatie. Dit maakt dat ik mij goed kan voorstellen welke problemen er zijn tussen de betrokkene en haar ex-man, waardoor ik de beslissing dat ze bij hem weg is gegaan heel goed begrijp.

Analyse

Het probleem is volgens mij dat op het moment dat betrokkene aan mij vraagt hoe ik over haar 'veilige' keuze om bij een andere man te gaan wonen denk, ik ook al gesprekken met haar nieuwe vriend had gevoerd waaruit bleek

dat hij er nog helemaal niet uit was of zij bij hem zou komen wonen. Dit veroorzaakte een ‘driehoeksrelatie’ in mijzelf, er was sprake van verschillende belangen. Ik ervoer haar gedrag zo dat zij het samenwonen erdoor wilde drukken en dat haar nieuwe vriend ‘te lief’ was om zijn eigen grenzen aan te geven. Daarom was ik van mening dat ze beter op zichzelf kon gaan wonen en dat dit ook beter voor haar kinderen zou zijn. Ik vond het moeilijk haar dit direct zo te zeggen. Ik heb haar wel een spiegel voorgehouden hoe de toekomst zou kunnen zijn, wanneer ze of voor het samenwonen koos, of wanneer ze voor op zichzelf wonen zou kiezen.

Reflectie

De vraag om advies van betrokkene overviel mij. Later besepte ik pas dat ik verschillende belangen voelde op het moment van de vraag, en dat ik daardoor in onzekerheid geraakte over wat ik zou antwoorden. Achteraf gezien had ik best terug willen komen op de vraag van betrokkene om advies. Ik heb dat niet gedaan.

Wat betreft mijn theologische visie op de zaak, merk ik dat ik erg vóór oprechtheid ben in relaties die mensen met elkaar aangaan. Volgens mij gaat God namelijk ook zo met mensen om. Hij laat een mens niet vallen als iets in zijn of haar leven anders loopt dan gepland of gewild. Zelfs niet als dit een weg is die diegene van Zijn Koninkrijk verwijdt. Maar een mens moet wel oprecht zijn in zijn of haar bedoelingen, naar zijn of haar medemens én naar God toe. En mag met zijn of haar gedragingen de ander niet schaden. <